

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frittal fizetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ozimzendő.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A tiszta levegővel ellátott meleg istállókról. **Berde Ferencz.** — Mit ér egy gyümölcsfa? **D. O.** — A nemesített jó árpa vetőmag. — Hasznos-e a földgiliszta vagy káros? **Vilási Pál.** — A háztartásnál nélkülözhetetlen macska. **Szentgyörgyi József.** — Árva rozsnok. — Pályázat gazdasági szakmunkára. — Könyvismertetés: Mezőgazdasági üzlettan **Sporzon Páltól.** — Egyvelég: Juhtenyésztőink figyelmébe. **Chevalier** árpa. Kályhák repedéseinek kiigazítása. — **Vidéki gazd.** tudósítás: **Gyergyó-Alfalu.** — Üzleti heti szemle. — **Piaczi árak.** — **Hirdetések.** —

A tiszta levegővel ellátott meleg istállókról.

Az olyan istállók, melyek meleg és hozzá mindig friss levegővel bírnak, nálunk még ma keresni kell, részint, mert takarékoságunk a magas istállók nem türi, részint, mert azokat a szükséges ablakokkal és megfelelő szelelő lyukakkal ellátni nem akarjuk.

Lévéen anyi bölcs előrelátásunk, hogy állatainkat a téli hidegtől megóvjuk, de a mit másképen elérni nem képzelünk, mintha a trágyát egy héten csak egyszer takarítjuk, azt a kicsi ablakot is beragasztjuk és mentől több állatot egymás mellé zsufolunk, úgy, hogy ha egy lefekszik kettő lábán áll féléjszaka. Van is öröme a gazdának, ha reggel bemegy istállójába s ott olyan meleget talál, mint a fürdőben, mert valóban gőzfürdő ez, hol az állatokat kefélni az izzadság és sötétség miatt épen nem is lehet.

De ha valahol a rosszul alkalmazott takarékoság és gondatlan eljárás megboszulja magát, úgy bizonyára nem fog elmaradni a baj itt, hol az istállóban kifejlődött rendkívüli meleg párosulva a nyirkos levegővel, csipős izzadság és fojtós gőzt idéz elő. Az a sok szembaj, tüdőbetegség, meg a bővön előjövő nyavalyák és mirigydagasztatok, legtöbbször a gőzös meleg istállókból kerülnek ki. Elejét venni a kellemetlenségeknek és kikerülni a bekövetkezhető károkat csak is úgy lehet, ha állóinkat szellőztetjük, vagy is tiszta levegőt vezetünk azokba, mert a nélkül az állati élet működése meg van zavarva.

A szellőztetés történik vagy az ablakokon, vagy pedig megfelelő szelelő lyukak segédelmével. Az ablakokon való szellőztetés kivált nagy hidegek alkalmával kerülendő, mivel a nagyobb mennyiségben betódult hideg levegőt abban akadályozni, hogy az állatok testét közvetlen ne érintse nagyon uehéz és így kárt okozhatnánk; de az istálló levegője is egyszer nagyon hideg, máskor már igen meleg lenne; míg ellenben a szelelő lyukak nyílásai kisebbek lévén, azokon a romlott levegő folytonosan ki s a friss levegő szakadatlanul annak helyébe jöhet, úgy, hogy helyesen alkalmazva ezen eljárást az istálló hőmérséklete nem sokat ingadozik. A szelelő lyukak kétfélék: vagy az épület falán vannak mind két oldalon elhelyezve egymással szemben, vagy kémény alakban ki vannak vezetve az istálló padlásán keresztül a födélen. Hogy a kettő közül melyik a czélszerűbb? azt a gyakorlat már megmondotta. Én huzamosabb idő óta a kéményalaku szelelőket használom igen jó sikerrel, a járda fölé alkalmazva és nyílását egy szeleppel ellátva úgy, hogy szükség esetén $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ vagy egészen is kinyitható. Az épület oldalaira egymással szemben alkalmazott szelelő nyílásokról tapasztalat után nem beszélhetek ugyan, de mert szemben vannak egymással úgy hiszem légvonat állhat elő az istállóban, kivált szeles időben, a mi pedig hasonlóképen bajt okozhat.

A szelelő nyílások számát és nagyságát természetesen az istálló magassága és az abban elhelyezett állatok mennyisége szabja meg; mentől több az állat és minél törpebb az istálló, annál nagyobbnek kell a szelelőnek lennie, miután kevés éleny fér oda be s ha folytonos légújítás nincs, a levegő élenyben szegény és a légzésre alkalmatlan vagy ártalmas anyagokban: szénsav, ammonia és más gőzökben gazdag lesz.

A szellőztetés szükségességét világosan bizonyítja ama kísérlet, mely kitünteti, hogy egy darab tehén mennyi levegőt képes elrontani, azaz mennyi élenyt fogyaszt 24 óra alatt. Könnyebb megérthetés kedvéért itt el kellene beszélnünk a lé-

legzési folyamatot, de mellőzve azt, csak annyit jegyzünk meg, miszerint minden állat teste a melegségnek bizonyos fokával bír és e melegségi fok változatlan marad télen, nyáron, hidegben és melegben. E melegségnek kuforrása pedig az állat testében levő széneny és a tüdő által fölvevett levegő élyényének vegyi egyesülete. Hogy e meleget változatlanul egy közönséges nagyságu tehát föntarthassa, naponként mintegy 2 kilo szénenyt dolgozik föl a felvett takarmányból. Egy kilo széneny pedig annyi élyennyel, mennyi a szénsav képzéséhez kívántatik, annyi meleget fejt ki, mennyi 70 kilo jég felolvasztásához elegendő s így a 24 óra alatt kifejtett meleg mint egy 300 kiló jeget olvaszthatna föl. Ugyanezen idő alatt egy tehát 6 köbmeter élyenyt fogyaszt el. Miután pedig az élyen a levegőnek csak ötödrészét képezi, az állatnak, míg a 4 kilo szénenyt fölhasználja 20 köbmeter levegőt kell naponként beszívnia, a miből könnyen átlát-hatjuk azt, hogy istállóinknak szellőztetése, azoknak folytonosan friss levegővel való ellátása nem oly közönbős dolog, mint azt oly sokan vélik.

Az istálló levegőjét az abban fejlődni szokott ammonia, szénsav és vízpárától még oltatlan méz, vagy kénsavval leöntött fűrészesz por alkalmazása által is meg lehet tisztítani.

Berde Ferencz.

Mit ér egy gyümölcsfa?

E kérdéssel a gyümölcsfa tulajdonos bizonyára gyakran fog találkozni és ha leltározásról, kisajátításról stb. van szó, a válasz sokszor ugyancsak nehéz. Főleg a kisajátítás alkalmával két különböző érdek áll egymással éles ellentétben: a kisajátító, ki az illető tárgynak lehetőleg csekély — és a kisajátítotté, ki annak lehetőleg magas értéket igyekszik tulajdonítani.

A birtokos nem ritkán így számít: ez a körtefa nekem egy évben, például 15 forint áru körtét terem, tehát oly tökét képvisel, mely nekem 5 száztólival kamatoztatva, 15 frtot hoz, azaz 300 frt! Ez a feltevés tulmagas lenne, mert a fát nem tekinthetjük szilárdan alkotott, örökös töke befektetésnek; — kedvezőtlen égalji viszonyok, fagy, jégeső stb., azután magának a fának korlátolt életkora ily számítás lehetetlenné tesz.

A fát csak eszközül tekinthetjük arra, hogy az örökös tökének: a t a l a j n a k kamatait emelhessük, e szempontból fogva fel a dolgot a fa csak annyit érhet, a mennyivel az általa elfoglalt talajnak termelését növeli. Ez a jövedelem-növelés azonban a fa életkora által van korlátolva, a valóságos érték megállapítása tehát megközelítőleg úgy volna lehető, ha a talajhozam többlete a fának években kifejezett valószínű élettartamával sokszoroztatnák.

E két tényezőnek meghatározása azonban nem oly könnyű s azért e becslési módszer nem is minden esetben lesz alkalmazható.

A legjobb becslési módszer mindenesetre az lesz, mely a spekulációnak, a megbecsülő érték eltalálásának lehetőleg kevés tért nyit, ellenben oly értékeket állapít meg, melyek a megbecsülő tárgyról, tehát a fáról, biztosan és azonnal mintegy leolvashatók.

Ha már most ezen ajánlatba hozott becslési módszer után talált érték tényleg meg is felel a valóságnak, melyet hosszas gyakorlat és minden körülménynek legpontosabb számbavétele megállapított, akkor az ilyen eljárást, mint valóban practicum, egész biztosan lehet ajánlani.

A jelzett tekintetben főleg a Dochnahl-féle becslési utasítás ajánlható, mely nekünk már sok alkalommal, hol minden más eljárás sok időt és sok tapasztalatot vett volna igénybe, nagyon jó szolgálatot tett. Az egész egyszerű szorzási példából áll, melynek egyik tényezőjét úgy találjuk, hogy a megbecsülő fa törzsvastagságának kerületét megmérjük; az így nyert méret, centiméterekben kifejezve, adja a szorzandót. A szorzót az 52, 26 és 12-ös számok valamelyikéből vesszük. A szorzás eredményeül kapjuk a fának krajczárokban kifejezett értékét.

Hogy e számok közül adandó alkalommal melyiket választassuk, mutatja a következő érvelés:

Ha a fa, saját igényeit tekintve, igen jó fekvésben és nagyon jó talajban, felette kedvező klíma alatt van elhelyezve, ha továbbá a fa nagyon egészséges, igen értékes, a fekvéshez nagyon találó gyümölcsnem- és gyümölcsfajhoz tartozik, akkor a legmagasabb számot, 52-öt, alkalmazzuk; ha e feltevéseknek nem mindegyike áll, akkor a középszámot, 26-ot, vesszük; ha végre, a kedvező körülmények közül egy sem talál, vagy pedig a fa (akár a fajt, akár magát a fát tekintve) nagy fogyatkozást mutat, akkor a legalsó számmal, a 12-vel, szorzunk!

Néhány példa világosítsa fel a tárgyat!

Szeles fekvésben, közepes talajon, zord klíma alatt a külföldön kitünőnek ismert fehér téli calvilnek egy ráksebekkel borított fája áll. Ha már most tudjuk azt, hogy a fehér téli calvil oly faj, mely csakis nagyon meleg vidéken mint magas törzsű fa szokott egészséges lenni és hozamot adni; zord fekvésben ellenértékelen, akkor ez esetben kétségkívül a legalsóbb számot, a 12-öt kellene alkalmaznunk. Ha a fa törzsének kerülete 80 centimétert tett, akkor e fának értéke $80 \times 12 = 960$ krajczár vagyis 9 frt 60 krajczár lenne.

Ha ugyanazon helyen például a kasseli nagy renette állott volna, mely mint csemegefaj korántsem bír az előbbinek értékével, ez ottan diszlésének minden feltételét megtalálta, egy szóval egészen helyén lett volna; tehát ezen fának becslésénél, — egészen eltekintve attól, hogy korábban érte volna el azt a törzsvastagságot, mint a fehér téli calvil — a legmagasabb számot 52-öt használhatjuk, melynek megfelelően lesz az érték $52 \times 80 = 41$ frt 60 kr.

Fiatallal, mely még átültethető, nem vonható ezen becslés alá, itt a faiskolai árakat alkalmazzuk. Lágymagvuakat inkább magasra, csontárokat és bogyókat inkább kevesebbre becsüljük; igen nemes csontárok a lágymagvuakkal egy rangban állanak.

A gyakorlatban igen sokszor szükségesnek mutatkozik e három számon kívül közbeeső numerusokat is alkalmazni,

hogy az előforduló viszonyoknak meg lehessen felelni. Azért már régen hat számosztályt használunk u. m. 12, 25, 36, 45, 52 és 60; ezekből azután a körülményekhez képest választjuk a szükséges szorzót, — a 60-as legmagasabb számra csak a legritkább esetben, rendkívül kedvező viszonyok mellett kerül sor.

Ezen számskála szerint egy 80 centimeter törzskerülettel bíró fának értéke 9 frt 60 kr és 48 frt között ingadozhatik; a helyes, valódi értéket megállapítani, ebben áll a becslőnek feladata. A jelen eljárásnál az élőfa tüzi vagy szerszámfa értéke tekintetbe véve nincs, ez tehát a talajt becslési-összeghez külön lesz hozzá számítandó.

D. O.

A nemesített, jó árpa vetőmag

tárgyában a földmívelési minister ur ö nmlga egy köriratot intézett az összes gazdasági egyletekhez, melyben visontai Kovách László hevesmegyei gazd. egyleti elnök és ismert kitűnő gazda árpa termelési eljárását a közetkezőkben ismerteti:

„Visontai Kovách László földbirtokos a vetni való árpát, az úgynevezett Chevalier Pedigree árpát számos évek óta Gibbet Comp. londoni magkereskedőtől hozatja, mely árpa a legkiválóbb sörfőző árpa tulajdonaival bír. — Évenként hozat néhány bushelt (37 liter), melyet jól elkészített tiszta földbe igen ritkán elvetet. Jelentést tevő tapasztalata szerint a sörfőző árpa szikkadt, száraz, ha lehet kissé emelkedettebb, közép erőben levő földben diszlik legjobban. Sem tulerős vagy zsarolt gyenge talajban az árpa jól nem sikerül. A talajnak továbbá nem szabad tarackosnak, szikesnek, igen homokos vagy tulkötöttnek lennie s mindenek felett nagy ellensége az árpának a gyom. A földnek tehát, melybe árpát vetünk, minden gyomtól teljesen tisztának kell lennie.

Ezt elérendő, jelentést tevő az árpának szánt földet őszszel jól föl szántatja és az árpát kikelés után, ha kövér időjárás folytán, mint többnyire szokott fölgazosodik, egyszer, ha kell többször is kapáltatja és gyomláltatja. Ha e munkát elmulasztjuk, a termés jobbára silány, egyenetlen szemű lesz.

Ahhoz, hogy az árpa szép, fehér és serfőzésre alkalmas legyen, szükséges, hogy ne tulkorán, éretlenül vágjuk, mert ekkor a korán aratott buzához hasonló kemény, aczélos szemű lesz s ilyen minőségben serfőzésre nem alkalmas, eltekintve attól, hogy színe sem fehér, hanem sárgás. A szín fehér volta ugyan nem föltétlenül szükséges, de az áru piaci értékét felette emeli.

Az iménti okból szükségesnek tartja közlő, hogy az árpa aratása csak akkor kezdessék, mikor az árpa szára szalmáján egészen száraz és csörgő fehér. Közlő a levágot rendeket 6—12 óra után gyűjti föl s a vontatóban való gyűjtést előnyösebbnek tartja, mint a kévébe kötést, mert bármi figyelem mellett történjék ez utóbbi, mindig akad gyom, mely a kévébe szorítva, a közeleső magot megsárgítja s az ilyes kévékből épen nem, vagy csak igen ritkán lehet oly egyenlő és szép magot nyerni, mint a petrenczékbe (vontatókba) rakott árpából. Tény

továbbá, hogy önetető szerkezettel ellátott cséplőgépeknél is a kévébe nem kötött árpával egyenletesebb munkát lehetett teljesíteni.

Figyelemre méltó tünemény s kétségkívül a honosítás nehézségeivel áll összeköttetésben ama körülmény, hogy az Angliából behozott eredeti mag első évi termése rostaaljhoz hasonló silány, sovány, épen nem ajánlatos külsejű árpát szolgáltat, de az eme itt termelt igénytelen kinézésű mag után nyert — tehát a második termés a következő évben — rendszerint kiválóan szép és kifejlett lesz. Ekkor már a szem rövid, hasas, ránczos, igen szép kifejlesű; színe, hacsak több ízben eső nem veri, csomóban vagy hordás közben szép fehér. Az ily mag, — melyet rendszerint szeptemberben ad el — a legmagasabb áron kel s jobbára a nagyobb serfőzdek által vásároltatik meg.

Közlővel szomszédos birtokosok és távolabb lakó gazdák is gyakran vettek közlőtől oly magot, mely 2—3 év előtt hozatott eredeti angol árpától származott, ezek is több éven át ép oly jó minőségű terméseket nyertek s az árpát a piaci arnál magasabban könnyen értékesíthették.

Épen eme vevőinél azonban tapasztalta közlő, hogy az egymásután vetett mag 7—8 év alatt teljesen elfajzott s a közönséges árpától meg sem különböztethető volt.

Számos ízben tett hasonló tapasztalásból világosan kitűnt, hogy a vetőmagot lehető gyakran eredetivel felújítani szükséges, ha a jó tulajdonságokat folyvást megtartani óhajtjuk. —

A szóban forgó okszerű eljárást, mely főleg a magcsere nál a pszik, résziünkről is ajánljuk t. olvasóink figyelmébe és reméljük, hogy Kovách László ur dicséretes példája nálunk is számos követőre fog találni.

Hasznos-e a földgiliszta vagy káros.

Sokat vitalkoztak már a földgiliszta kártékony vagy hasznos voltáról és körülbelül mintegy 30 év előtti időkhöz úgy állottak a dolgok, hogy mind a gilisztát, mind a vakondot agyonverték azért, mert azok a mezőgazda és kertész ellenségei, míg az újabb észlelések mást bizonyítanak; azért álljon itt valami a földgiliszta életmódjáról.

Ha valaki reggel egy langyos nedves éjszaka után a kertbe lép és egy nem kövezett, agyagos utra rátekin, azon több apró földcsomócskát fog észrevenni, melyek mintegy fél centiméternyi magasak és csigamódra összetekervék. Ha az ember ezen földcsomócskát fölemeli, alatta egy irótollvastagságu, egyenesen le a földbe vezető lyukat fog találni, a milyen lyukakat benőtt helyeken is találhatunk, melyek egy része hasonló földcsomócskával van betakarva, más részéből azonban rothadásnak indult növényrészek, fűszárak, levélkék összegöngyölve és valamennyi a végével a lyuk irányban a földbe vannak huzva.

Ezen lyukacsákban lakik a földgiliszta, egy tetőtől talpig becsületes bajtárs, ha nem is valami fényes szalontulajdonokkal ellátva; de mindenesetre jóbarátunk és a lyukacska nyílásánál látható növényrészekék az ő tápláléka, melyet az éjen át gondosan magának lakásába takarít és o

cezléből lakásából kibujik, de nem egészen — mert egészen csak akkor bujik ki, midőn holdvilágos tavaszi éjszákán gilisztáné asszonyonnyal sétakirándulásokat tesz — hanem csak testének felső részével, úgy hogy testének hátulsó vége a lyukban marad és neki biztos támpontul szolgál, mely körül a földet körben átkutatja és a mi megemészthetőt talál, magához huzza. Tápszerei, mint föntebb is mondva volt, nagyon szerények, még pedig leginkább lehullott levélrészecskék, sőt még ezek is friss állapotban neki nagyon kemények, hanem lakása nedves levegőjében, hamar rothadásba mennek át, megpuhulnak és ez által élvezhetőkké válnak. Egy új keresménye több napra szolgál neki eledelül, azzal a különbséggel, hogy mélyebbre huzza le azt magának.

A földgiliszta, mint erről naponkint könnyen meggyőződhetünk, feltűnő könnyűséggel fur magának lyukat a földbe: mi onnan ered, hogy az egész testén, de különösen hasának alsó részén igen apró, de kemény merevségekkel bír, melyek mind hátrafelé vannak irányítva, úgy, hogy ha fejtől farkafelé simítjuk, teste sima, farkától feje felé simítva pedig érdes, mint egy reszelő. Testének ezen szervezetéből következik, hogy ha előre akar indulni, csak össze kell magát huznia és azután kinyújtóznia, mely alkalommal, mivel testének hátrafelémenését az imént említett érdes merevségek nem engedik, a fej akkor igen könnyen és simán hatol be a földbe.

Az ekként készített giliszta-csövek rendszeren függőleges irányban 1—2 meternyi mélyen mennek a földbe le, ott vakon végződnek, néha vízszintes meghajlással, néha a nélkül, melyek végén ül a giliszta fején néha fölfelé fordulva. Körülötte a cső falai apró kavicsokkal vannak kirakva, maga a cső hosszában pedig apró, feketés, korhanszerű emelkedések láthatók, melyek utolsó emésztésének eredményei. Ezen korhanszerű lerakódások épen olyan termékenyek, mint a korhany maga és elhagyott régi gilisztalakások azokkal rendszeren bőven ki vannak rakva vagy megtöltve: épen ezért, ha ilyen helyen azután növények nőnek, az ilyen idősebb csövekben a gyökereket igen buján látjuk kifejlődni, melyek rendszeren a cső végeig terjednek, igen sok szivógyökerekkel ellátva, melyek az ott fölhalmozott korhanyt fölszívják. És természetesen, hogy ezen csövecskék a gyökerek tenyésztésére kiválólag kedvezők lehetnek, mert azokban kész helyet, nedvességet és táplálékot találnak, úgy annyira, hogy nem egészen alaptalan azon hit, hogy a gyökerek legnagyobb része, különösen pedig a gyenge, hajlékony szivógyökérké csak ott képesek az általajba elhatni, hol az utat a giliszta előre elkészítették.

Mindezekből kitűnik, hogy a földgiliszta életműködése és rendeltetése az, hogy az a növényhulladékoknak korhanyát átváltoztatását sietteti, hogy az általaját föllazítja, ez által a gyökereknek ott utakat készít és azokat utaikon egyuttal táplálékkal látja el; amit tehát a növényhulladékokból saját táplálására lefoglat, azt híven visszaszolgáltatja: mert életében annak egy részét mint szénsavat lélegzi ki, másrészt mint korhanyt rakja le, halála után pedig elkorhadó testével termékenyíti a talajt. Hogy a növények gyökereit megrágná, ez határozottan reá fogott rágalom, mert gyomrában friss növényrészeket

még soha senki sem talált; de nem is képes arra, hogy ily kemény takarmányt megrághasson és ha kizárólag ilyenre szoríthatnák, bizonyosan éhen kellene neki meghalnia. Ehhez hozzávesszük, hogy egy kertrészen a gilisztalyukak, összeszámláltatván, úgy találtatott, hogy egy hektárra 133 ezer giliszta esik, melyek súlya 400 kilóra tehető és melyek minden 24 órában 66 kiló korhanyt termelnek.

A földgiliszta tehát nem ellensége, hanem jó barátja a mezőgazdának és kertésznek, mely szerény rejtekében oly lényeges szolgálatokat tesz mind a kettőnek, melyeket senki más pótolni képes nem volna.

(„Gyümölcs. Füzet.”)

Villási Pál.

A háztartásnál nélkülözhetlen macska.

Szólan arról, mennyire hasznos a macska a háztartás körül, milyen nélkülözhetlen ezen állat a magtermeléssel foglalkozó gazdának, valóban fölösleges; de igen is szükségesnek látszik tárgyalni azt, mikép lehessen megakadályozni az olykor járványképen fellépő macska-betegségeket, valamint az sem lesz haszontalan kérdés, hogy valjon honnan lehet oly macskát szerezni, mely nem csak az apró egeret, hanem a nagy patkányt (póczeget) is elfogja?

A tavaly ugyan e lapban közölt egérpusztító szer: a kátrány, nehéz szagja miatt, a lakhelyekben és éléskamarákban alig alkalmazható; ezenkívül a kis egér lyukát sem lehet mindig feltalálni, a patkányokét (póczeget) pedig épen ritkán; az egér-fogó készülékek pedig ezen utóbbiakkal szemben épen nem kielégítők.

Macskáinkat tavaly télen a hányás és hasmenés pusztította; az e baj ellen a fiatalokra nézve javasolt, fülhegyek levágása és hússali táplálás nem igazolta magát; ezt tapasztaltuk és tapasztalták mások is, valamint azon szerek is hatás nélkül maradtak, melyeket nagy macskák bajai ellen ajánlottak, úgy mint a kénvirág, a gyömbér teje sibi.

Jelen télen kezdi a macskákat elérni azon baj, a mely már máskor is macskáinkat kipusztította, a nálunk ugynevezett macskarüh: az állat egyideig majd szünet nélkül karmolja magát, gyakran rázkódik, csakhamar veszti szőrét és megkopaszodott bőre ugyancsak rühesnek mutatkozik; a macska lasanként elsoványodik, mindinkább kevesebbet eszik a míg végtére előjelül fogcsikorgást mutatva kimulik.

E baj ellen az ajánlott olajjal bekentés mindig sikertelen maradt; a rüh részek zsírral való bekentése néha sikerült ugyan, de legtöbbször a rüh elenyészte után az állat feje feldagadt, vagy végkép elsoványodva elpusztult.

Nem csekély szolgálatot tenne gazdának és gazdaszónyoknak az, ki e lapok útján közzé tenni sziveskednék egy biztosabb szert a most leírt, macskáinknál igen gyakran előforduló bajok ellen, vagy a ki tudatna oly vidéket, helyet, a honnan a patkányt (póczeget) is pusztító macskát biztosan megszerezni lehetne.

Kolozsvárt.

Szentgyörgyi József.

Árva rozsnok

(*Bromus inermis.*)

Hogy a rozsnok-nem e faja könnyebb vegyületű meleg, száraz talajon otthonos és a magas fokú nyári hőnek s hosszú szárazságnak sikeresen ellentáll, Mágócsón (Csongrád megyében), hol e növény honunkban először lett a szántóföldre átültetve, évtizedek óta constatált tény.

Az árva rozsnoknak felkarolását és terjesztését mezőinken mindenekelőtt az indokolja, hogy e növény nem idegen klímának olyan sarja, mely magyar földön még acclimatisatióra szorulna, hanem mint honi virányunk szerencsés lelenze érvényesítési hivatását évtizedek óta mint takarmánynövényeink egyik legfontosabbika.

Ugyanis a legtartósabb aszálynak ellentálló szívósságán kívül, ajánlja magát a *Bromus inermis* azzal, hogy zölden és szárítva, jászolból és legelőn mindenféle jószág nagyon szereti; hogy magasra nyúló száraival és nagy széles leveleivel a kasza alatt gazdagon fizet. Mágócsón volt eset, hogy egy vágásra 30 mázsa szénát adott 1200 □ ölről; tehát annyit, mint ugyanott a luczerna három vágásra szokott adni, e mellett erős tövességével és számos évekre kiható tartósságával mint legelő fű is rendkívül jutalmazó. Mágócsón egy hold ilyen legelő eltart tizenkét juhot, van pedig ott tábla, mely már 13 év óta szolgált, előbb mint kaszáló, utóbb mint legelő; nagy előnye továbbá e fűnek még a luczerna felett is az, hogy termő-szálalajának sem természetére, sem humusztartalmára nem oly követelő és álló helye számára mesze se kíván oly költséges és gondos előkészítést, mint ez utóbbi; végre, hogy természetének sikere az által is biztosabb, hogy nincsen olyan veszélyes ellensége, minő a luczernánál például az aranka; sőt vegyesen vetve luczernával, ha a veszélyes elősodt egészen ki nem ölheti is, terjedését bizonyos határig gátolja.

Lehetőleg korán tavasszal tavaszi kalászos növényre szokták vetni, tavaszi buzára, árpára, zabra, mivel így a földet jobban kihasználhatják, mintha a fűmagot tisztán vetnék el, miután az első évben a rozsnok úgy sem kaszálható és legeltetni sem tanácsos, nehogy a legelő marha lábával a gyenge növénynek földszinén elterülő gyökereit kivágja. — Lehet a rozsnokot ősszel is vetni, sőt sok tekintetben az őszi vetés (novemberben) sikeresebb. Rendesen őszi buzára vetik.

A fűmagot a felszántott, elboronált földre kézzel szórva vetik, figyelemmel arra, hogy egy kis szélben történhessék a vetés, azon okból, mert a fűmag könnyűségénél fogva csendes időben csomósan hull a földre. Ha pedig kedvező mérsékelt szél fúj, akkor szél alá kedv szerint teríthető a földre.

Ha ez megtörtént, akkor nyomban a sorvető géppel a kalászos növényt vetik ugyanazon földre; így a sorvető géppel az előbb elvetett fűmag a földbe könnyedén bele boronáltatik; magától értetik, hogy még a sorvetés után a föld tövis boronával elsimitandó.

Ha az árva-rozsnok luczernával vegyest vettetik, előbb a kalászos növényt (ha t. i. a luczerna felülvetésnek történik), azután a fűmagot és utóljára a luczernát vetik a fentebbi módon

sorvetővel, ha pedig felülvetés nélkül teszik, akkor először a fűmagot beboronálván kora tavasszal, ennek kikélese után a luczernát reá sorozzák.

A luczernával való vegyes vetésnek az az előnye van, hogy az aranka terjedését meglehetősen akadályozza. Nem gátolja ugyan meg az aranka pusztítását, de terjedését lassítja; az arankafolton a luczerna helyett ott marad érintetlenül a fű s ha idővel 4—5 év múlva a luczerna akár az aranka pusztítása, akár a föld tulajdonsága miatt kivesz — vagy túléli magát, a fű még azután is sok éveken át diadalmasan ott marad s a legjobb, legkitünőbb kaszálóval fizet.

Annyi sok évi tapasztalás után mondható, hogy ilyen keverve vetett fűmagvas kaszálónál nagyobb szerű, a luczerna-rozsnok takarmánynál tápdusabb nem létezik.

A rozsnokmagból egy 1200 □ öles holdba kell: 25—80 kiló, luczernával vegyest 18—20 kiló. Megterem ott, a hol a luczerna, de ott is, hol a luczerna már nem diszlik. Egyáltalában nem követelő növény, nem is éli úgy ki a talajt, mint a luczerna. Szereti a könnyű homok vegyületű, a kissé szikes kötött fekete földet egyaránt és a mi a földolog, hogy 12—15 évig is teljes erőben diszlik.

Kaszálása akkor legcélszerűbb, midőn zabját (kalászat) kihányta virágzás előtt. — Egy kaszálásra ad annyi szénát, mennyit a luczerna 3—4 kaszálás után. — Táptartalomra a luczernát sokszorosan fölülmulja. A jószág igen szereti.

Ha netalán a rozsnok nagy szárazság vagy más tényező miatt ritkán kelne ki, akkor az első vágást akkor kell tenni, midőn már magjából egy keveset elreпитett, így önmagát megbokrosítja. — Különben ha magba hagyjuk is menni, szénája azért megtartja értékét.

Ekként hangzanak a mágócsi tapasztalatok alapján szerzett információk és noha a mágócsi termőföld nagyobb részében nem csak könnyű és meleg, de egyszersmind televénytartalomban épen nem szegény fekete talaj is, mégis a történt kísérletek bizonyítják és ezek alapján nyilatkozik 1876-ik év márczius 14-én az országos gazdasági egyesület földmívelési szakosztályában tartott felette érdekes előadásban hazánk első gazdáinak egyike Tánárki Gyula ur, hogy az árva rozsnok háromféle homokba, sőt egyenesen futóhomokba vetve, nem tagadá felette értékes tulajdonait.

Azon páratlan nehéz helyzetben, melybe kivált a magyar alföldi gazdát aszályos éghajlata a mesterséges takarmánytermesztéssel szorítja; midőn az egész növényország ezernyi fajai közül csak egynehányat ismer, melyek közül előtte e tekintetben az adott viszonyokhoz mért választás nyitva áll, megérdemelné a fűfélék eme kiváló faja, hogy általánosan elfogadtassék és hogy haszonhajtó képessége televényben kevésbé gazdag könnyű talajokon, sőt egyenesen sárga és futó homokon is beható kísérletek tárgyává tétessék.

Ilyenmü növénymagvak valódi minőségben Frommer A. Herman magkereskedésében kaphatók, Budapesten Károly-körut 9. szám. Ezen czég tavaszi képes árjegyzéke is megjelent és kívánatra ingyen megküldetik.

Pályázat gazdasági szakmunkára.

Az orsz. gazd. egyesület, méltányolva érdemes tagjának, Lyka Döme urnak hazafias áldozatkészségét s helyeselve a gabonatermelés és állattenyésztés közti helyes arány behozatalának szükségességét fejtegető nézeteit, — a következő pályakérdést tüzi ki:

„Készíttessék a hazai gazdaközönség számára egy oly gazdasági szakmunka, mely szem előtt tartva az ország változott gazdasági állapotait s egymástól nagyon eltérő viszonyait, kellő tájékozást nyújtson arra nézve, hogy:

1) az állattenyésztés melyik ága szükségességi viszonyaink között a melegebb felkarolást?

2) Melyek azon takarmányemüek (növények és egyebek), melyek a terjedtebb állattenyésztés sikerének biztosítására (tekintettel aszályos égalji viszonyainkra is) kiválóan alkalmasok?

3) Mire kell ügyelni a gazdának, hogy beállható aszályos év idején haszon-állatját jó karban fentarthassa?

4) Irassanak le a haszon-állat táplálása és gondozása legczélszerűbb módjai s mutassanak ki a takarmányemüek egymáshoz arányait.

5) Hogy a gazdaközönség a terjedtebb állattenyésztés által egyoldalúságából kibontakozott s ekként biztosabb jövedelművé tett gazdaságok előnyéről élő példákkal is meggyőzősék, irassanak le röviden a nagy gabonatermelő vidékeken levő oly gazdaságok, melyek a helyes arányok, beosztás, felszerelés- s mi a legfőbb: állandó jövedelem tekintetében példányképiül szolgálhatnak.

6) Mivel az állattenyésztés fejlesztése új épületeket igényel, tekintettel a hazai viszonyokra ismertessenek gazdai szempontból azon főbb momentumok, melyek ily épületek előállításánál szemmel tartandók.

Jutalomdíj Lyka Döme hazánkfia által felajánlott 1000 frank aranyban, megjegyezvén, hogy a jutalmat nyelő munka a szerzőnek tulajdona marad ugyan, ha azonban egy év alatt ki nem nyomtatja, tartozik a szerző a pályamunkát az egyesület rendelkezésére bocsátani.

A pályairatok beküldési véghatárideje 1882. évi június utolsó napja.

A jutalomdíj a kívánatnak legjobban megfelelő pályaműnek szakszerűbb közre munkálásával fog oda ítéltetni.

A pályairatok a szokott mód szerint idogen kézzel írva, a szerző nevét rejtő jeligés levélké kíséretében az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület elnökségéhez czimezve küldesse-nek be.

Budapesten, 1880. december 30-án.

**Az Orsz. Magyar Gazdasági
Egyesület Elnöksége.**

Könyvismertetés.

Mezőgazdasági üzlettan tudományos és gyakorlati alapon. Irta Sporzon Pál gazd. akadémiai r. tanár. Magyar-Óvár, 1881. Szerző sajátja. 8. 343 lap. Ára 3 frt.

— — —

— Gazdasági irodalmunk csöndes mezején csak ritkán merül fel egy-egy szakmunka, mely úgy a tudományos vizsgálódó, valamint a gyakorlati gazda kezében egyaránt betöltte az igényeket. Míg a gazdasági hirlapirodalom úgy a megelőző egy-két évben, valamint most megnyílt évünkben eddig előttünk szokatlan erővel, számmal és tartalmassággal szolgálja gazdaságunk ügyét, addig a tulajdonképeni gazdasági szakirodalom, az önálló szakmunkák terén nagy csendesség honol s alig jelenik meg évenként egy-egy munka. Okát e jelenségnek nem fürkészem. Jelenleg csak a fentebbi czim alatt a múlt év utolsó havában megjelent szakmunkára óhajtom az érdeklődők figyelmét felhívni.

A mezőgazdasági irodalom ágai közül az üzlettan ág van nyelvünkön leggyengébben képviselve. A régebbi, tulhaladott néhány munkán és fordításon kívül a legutóbbi üzlettan érdemleges munka volt a Kodolányi-féle üzlettan; de e felett is már 10 év vonult el feltartóztatlan haladással s nagyon elérkezett az idő az üzlettan ismeretek felrészítésére. De nyugoti szomszédaink gazdag irodalmában is van a gazdasági üzlettan műveknek egy sajátja, mi miatt ujjat és ujjabbat várni e téren is serkentve vagyunk s e sajátja azon eltérő és különböző felfogás nagy mértéke, melyben az üzlettan összismeretek kezeltenek s előadatnak. E sajátja aztán ájtott a mi irodalmi termékeinkre is igen egyenes uton (szomszédaink műveivel táplálkozván) egyrészt könnyebbség, másrészt kényszerűség okáért, mert különösen az intenzív gazdaságok szigorú üzlettan elveken való berendezését s ezek kezelése utáni eredmények hiteles adatainak fontos feldolgozását csak tőlük nyerhetjük. E messze-menő fejtegetések között felsorolt adatok gyűjteménye tagadhatlanul becses anyagot szolgáltat a vizsgálódónak; azonban nálunk oly üzlettan munka fog közhasznúvá válni, mely elsőrendben az üzlettan helyes elveit állítja fel s fejtegetéseit szigorú következetességgel ezen elvek keretében tartja. A mezőgazdasági üzlettan alapelve pedig nem lehet más, mint az, hogy ezen üzletnél a termelési tényezőket helyesen működtessük; azaz hogy a földbirtok vagy telek fölött a másik két tényezőt, a munkát és tőkét a nemzetgazdasági helyzet szoros számbavételével oly arányokban szerepeltessük, hogy az üzlet feladata a lehető legnagyobb, de egyuttal tartósan biztositott jövedelem eléressék.

A fent idézett munkában ezen helyes alapelv követését látjuk betartva. Előadási rendszere tehát jól van választva, részletei kellően kifejtve s kellő mederben vannak tartva. Bevezetésül előadván a gazdasági üzlet és üzlettan feladatát, első főrészében szól a telekről, mint üzleti alapról s azon hatások s viszonyokról, melyek alatt a telek használata s értéke előnyös vagy hátrányos helyzetbe jő. Második főrésze a könyvnek a gazdaságban alkalmazandó tőke és munka viszonyait tárgyalja. Harmadik részében a berendezés tanban előadatik, mint kelljen az előrebocsátottak alapján a gazdaságban a rendszert megállapítani s e rendszernek megfelelőleg a növénytermelési s állattenyésztési ágat berendezni s alkalmasan a mezői gazdasággal az iparüzleteket kapcsolatba hozni. E fejezet záradékát képezi a felállított s követett rendszerben az okszerűség ellenőrzése

a talajerő egyensúlyozása által. Végül a negyedik részben, a kezeléstanban a kezelő gazda tulajdonságai, kötelességei s üzleti teendői s a gazdaság kezelés módjai ismertettek.

A beosztás e rövid ismertetéséből láthatjuk a műkeresked voltát s helyes logikai rendjét s egymásutánját. A felölelt anyag a tudomány mai színvonalán áll s előadása világos és élvezetes, úgy, hogy összevonva mondandókat: e munkában egy teljesen sikerült szakirodalmi terméket üdvözölhetünk, melyet minden értelmes gazdának tanulmányozásra melegen ajánlhatunk s akkor gyorsabban fog teljesezésbe menni azon rég hangoztatott óhaj, hogy „hozzunk mezei gazdaságunkba mielőbb helyes arányokat!” —

V. S.

EGYVELEG.

— Juhtenyésztőink figyelmébe. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium a főfelügyelete alatt álló tanintézetek juhászatában eszközöndő kísérlettétel céljából közelebb Angolországból eredeti oxfordshire és hampshire fajta (különösen hustermelésre alkalmas) kosokat szándékozáva behozatni, ezennel felhívja a gazdaközönseget, hogy azok, kik — akár kisebb pepineriák alakítása — akár a meglevő juhanyag keresztezése és hustermelési irányban való átalakítása szempontjából a fentebb megjelölt fajtabeli tenyészállatokra szert tenni óhajtanak — az általuk kívánt fajta és darabszám, továbbá azon maximális ár közlése mellett, melyet a szállítási költségeken kívül egy darabért megadni hajlandók — a fentcímzett ministeriumnál mielőbb jelentkezzenek; megjegyeztetvén, hogy a ministerium az állatok kiszemelése s a vételügylet és ideszállítás közvetítésére készséggel vállalkozik.

— Az ismert Chevalierárpból, melyet közelebről a földmivelési ministerium is oly melegen ajánlott, nyolczvan hectoliter van készletben T. Langhammer Victor urnál, a székásmenti gazd. egyesület titkáránál Szeredahelyt. Ugy hisszük, hogy ezen árpa loco Alvincz hectoliterenként $5\frac{1}{4}$ — $5\frac{1}{2}$ frton megkapható volna, venni kívánók mustra iránt sziveskedjenek közvetlenül nevezett urhoz fordulni.

— Kályhák repedéseinek kijavítása. A következő szer majdnem semmibe sem kerül s a fent említett célra kitünő sikerrel használható. Egyenlő mennyiségű só és hamut gyurjunk megfelelő mennyiségű vízzel kenőcsesé össze. Ezen ragasszal töltjük ki a repedéseket; az rövid idő alatt teljesen megkeményedik s kályhánk ismét ép és jó lesz.

(M. f.)

Vidéki gazdasági tudósítás.

Gyergyó-Alfalu, 1881. január 9.

Telünk néhány nap óta keményen fogta, vetéseink a hó alatt igen jól vannak. A havasokon a hó akkora, hogy a készített fa lefordásáról szó sem lehet. Gabona árak 5 krajczárral csökkentek. Állataink egészségesek, árak nem emelkedtek.

Berde Ferencz.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjúpiacz Budapest, 1881. január 8-tól január 15-éig.

Buza üzlet meglehetősen, forgalom 90,000 metermázsa, ár 11 frt 72 krig.

Rozs meglehetősen, forgalom 4000 metermázsa, ár 10 frt 25 krig.

Árpa a jó, forgalom 6000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6 frt 40 kr, seres árpa 7 frt 75 kr.

Zab közülbelül 3000 metermázsa, ár 6 frt 30 krig.

Törökbuza gyenge, forgalom 3000 metermázsa, ár 5 frt 60 krig.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest jan. 15. | Bécs jan. 15.

Buza	11.55—13.20 frt	10.75—13.70 frt
Rozs	10.05—10.30 frt	10.50—11.25 frt
Árpa, takarmány	6.45—6.80 frt	6.50—7.20 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.50—8.30 frt	— — — frt
Árpa, seres	8.50—9.60 frt	— — — frt
Zab	6.10—6.30 frt	6.40—7.20 frt
Törökbuza	5.40—5.50 frt	6.05—8.00 frt

Budapesti marhavásár januárius 13-án. Összes felhajtás 1342 drb. nagy és 388 drb. apró marha. Ebből eladatott 31 drb. bika, 772 drb. ökör, 405 drb. vágó tehén, 108 db. fejős tehén, 26 drb. bival, 292 db. borju, 96 drb. bárány. Árak: bika darabonként 50—114 frt, ökör páronként 160—345 frt, vágó tehén páronként 120—265 frt, fejős tehén darabonként 80—180 frt, bival páronként 130—166 frt, borju darabonként 9—18 frt, birka páronként 5—7 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 50—54 frt, tehénhús 46—49 frt, borjuhús 60—85 frt, bivalhús 42—46 frt.

Bécsi marhavásár január 10-én. Összes felhajtás 2851 drb. és pedig 1334 drb. magyar, 657 drb. lengyel és 860 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 60—61.50 frt, lengyel 52—56 frt, német 55—59 frt, tehén 48—54 frt, bika 46—50 frt.

Köbányai sertésvásár jan. 14-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Jelentékeny szükséglet és élénk vásárlási kedv mellett, az árak változatlannal maradtak, mert a közelgő debreczeni és gyulai vásárok miatt igen sok kínálkozott; hézárattal azonban jobb hangulat mutatkozott és rövid átvételi határidőre néhány csapat $54\frac{1}{2}$ és 55 krral kötöttet.

Jegyzett árak: magyar válogatott sertés 200—280 klgr. 53— $54\frac{1}{2}$ kr., 180—220 klgr. nehéz 52— $53\frac{1}{2}$ kr., csekélyebb minőségű 52— $53\frac{1}{2}$ kr. öreg 300 klgr. felül 51—52 kr, vidéki sertés 49— $51\frac{1}{2}$ kr, boszniai 47—48 kr, makos sertés csekélyebb minőségű 44—46 kr. Transitóban: szerb $48\frac{1}{2}$ —52 kr, román 47— $51\frac{1}{2}$ kr. tüskések $46\frac{1}{2}$ kr. klgronként tiszta súly. Takarmány árak: bánáti tengeri, 5.45 frt, román 5.65 frt, árpa 6.70 frt. Helyi állomány: jan. hó 7-éről maradt: 59,660 drb.; hozzá hajtattott: Dél-Magyarországból: hizott 4697 drb, Szerbiából 1833 drb. Ro-

mániából 1602 drb., magyar állam vasuttal (makkos sertés) 2088 drb., vidéki felhajtás 20 drb. együtt 9790 drb., összesen 69,450 drb. Elhajtatott: Felső-Magyarországba 79 drb., Bécsbe (m. héten 619 drb.) 2846 drb., Csehországba 882 drb., Bodenbachon át 3061 drb., Ruttkán át 719 drb., Dél-Németország. Holland 767 drb., Budapesti fogyasztás 2492 drb., Kültelki fogyasztás 130 drb., kőbányai szalonna készítő 240 drb., magyar összekötő vasuttal 322 drb., összesen 11,638 drb., marad állomány 57,912 drb.; melyek közt 39,000 drb. tartani való sertés. A részvény szállásokban 12,771 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt jan. 7-éről 3943 drb., hozzá hajtatott: szerbiai 1383 drb., romániai 1602 drb. összesen 6928 drb.; ezekből eladatott 2203 drb., marad állomány 4725 drb. és pedig 2278 drb. szerb 2449 drb. román. Az egészségi vizsgálatnál januártól mai napig 128 drb. lett a fogyasztás alól kivonva és technikai czélokra felhasználva.

Disznózsir kész áru hordóval együtt 65—65.75 frt, január-február havi kötésben hordó nélkül 62—62.50 frt.

Szalonna, vidékiszalonna 53.50 kr, füstölt szalonna 60—62 frt.

Bécsi sertésvásár január 11-én. Összes felhajtás 3868 drb., és pedig 799 drb. nehéz, 1104 drb. középnehéz és

1965 drb. süldő; melyből 1695 drb. magyar, 1965 drb. orosz-lengyel, 120 drb. szerb és 88 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 49—51 frt, középnehéz 42—48 frt, süldő 28—40 frt; szalonna és zsir 65—67 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Erdész és erdővéd

kerestetik Hévizre (Nagy-Küküllőmegye).

Megkivántatik, hogy az illető folyamodó a magyar nyelvbeni teljes jártassága mellett az erdészeti-vizsga letételét igazolni tudja, valamint pár évi gyakorlati szolgálatot is birjon kimutatni. Az oláhnyelvet bírők továbbá nőtlenek előnyben fognak részesülni. Bizonyítványokkal felszerelt és a szolgálati feltételeket tartalmazó folyamodványok alólrthoz intézendők.

Gróf Haller János,

Héviz, u. p. Köhalom.

(1—6.)

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterozo	jan. 5	750	610	570	—	240	480	280	100	300	44
Brassó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	jan. 3	860	—	600	600	410	580	300	120	300	44
Déva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsebetváros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H. Fehérvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz. Miklós	jan. 8	890	750	550	450	250	480	330	60	—	32
Kolozsvár	jan. 13	780	—	550	—	220	310	250	240	350	46
M.-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szobon	jan. 11	730	580	550	430	200	310	180	100	350	44—48
Szegesvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Sz. György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	jan. 13	750	662	612	—	230	350	230	90	280	36
Sz.-udvarhely	jan. 11	800	650	525	—	200	350	250	50	220	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendőek.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül totális szerinti akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tör megnevezése	szeri hirdetésnél										
	1	3	6	12	18	24	30	36	42	52	
	fizetendő forint										
1/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/16 v. fél "	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/16 v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/16 v. nyolczad elda	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod "	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészen engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, középutca Minorita-épület.